

การศึกษาดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค
A Study of the Music in the Royal Barge Procession

บัญชา ทรัพย์,
เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี และ จตุพร สีม่วง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Bunchar Sornchai,
Chalerm Sak Pikulsri and Jatupron Seemuang
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: bancha042521@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นนักวิชาการจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ มีค่า IOC เท่ากับ .80 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบการพรรณนา ผลวิจัยพบว่า ดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ดนตรีที่ใช้เป็นสัญญาณในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่ กรับพวง เสา้ แตรฝรั่ง 2) ดนตรีพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่ วงเครื่องประโคมแตรสังข์มโหระทึก และวงกลองแขกปี่ชวา

คำสำคัญ: ขบวนพยุหยาตรา; ทางชลมารค; ดนตรี

Abstract

The purpose of this research was to study the music in the royal barge procession. The target research group were 5 academics. The research instrument was interview form with the index of congruence (IOC) = .08. The research used content analysis and presented in a descriptive form. The research found that the music used in the royal barge procession were divided into two types : 1) Music used as a signal in the royal barge procession, were krapphuang, sao, and western trumpet 2) Royal ceremonial music in the royal barge procession, were the maharothek conch horn fanfare band and a javanese drum circle.

Keyword: Royal Procession; Irrigation Road; Music

* วันที่รับบทความ : 5 เมษายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 11 เมษายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 16 เมษายน 2567

Received: April 5 2024; Revised: April 11 2024; Accepted: April 16 2024

บทนำ

ขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เป็นริ้วขบวนเรือที่จัดขึ้นสำหรับในการที่พระมหากษัตริย์เสด็จพระราชดำเนินไปในการต่าง ๆ ทั้งเป็นการส่วนพระองค์ และที่เป็นการพระราชพิธี ซึ่งได้ประกอบกรมมาแต่โบราณ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว และสืบทอดต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และได้มีมาจนปัจจุบัน (อิทธิพล เพ็ชรงาม และคณะ 2562, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2567)

การจัดขบวนพยุหยาตราทางชลมารค นอกจากจะมีการแห่เรืออันเป็นสิ่งประกอบขบวนที่สำคัญแล้วยังมีดนตรีที่รวมอยู่ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคอยู่ด้วย (ธีรยุทธ ตุ่มฉาย, 2549) ซึ่งการประโคมดนตรีเข้าไปในขบวนก็เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานและพลพายุเกิดความฮึกเหิม นอกจากนี้ดนตรียังเป็นเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศอย่างหนึ่งของพระมหากษัตริย์ ใช้เชิดชูพระเกียรติยศ ตลอดทั้งเป็นเครื่องเสริมสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับพระราชพิธีนั้น ๆ บ่งบอกถึงพระราชฐานะ พระราชอำนาจ และแสดงถึงพระบรมเดชานุภาพอันเกรียงไกรของพระมหากษัตริย์ ซึ่งหาผู้ใดเสมอเหมือนมิได้ (คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก, 2567; นพพล ไชยสน และคณะ, 2565; Pleinsi, 2015 : 193) และดนตรียังถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์แสดงถึงพระเกียรติยศเป็นสิริสวัสดิ์แก่ประเทศชาติ (อัศนีย์ เปลี่ยนศรี, 2558)

ปัจจุบันเยาวชนรุ่นใหม่ในสังคมไทยยังไม่ค่อยมีโอกาสที่จะได้สัมผัสหรือเห็นคุณค่าความงดงาม ความไพเราะทางด้านดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคหรือกระบวนเสด็จพระราชดำเนินทางน้ำ ซึ่งเป็นราชประเพณีไทยที่มีมาแต่โบราณของพระมหากษัตริย์ไทย เนื่องจากพระราชพิธีดังกล่าวไม่ได้จัดขึ้นประจำ ในทุกปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เพื่อให้ประชาชนชาวไทยและเยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าทางด้านดนตรีที่ใช้ในพระราชพิธีดังกล่าว ซึ่งนับวันเป็นสิ่งที่หาได้ยากมากในสังคมไทย โดยหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงามในด้านดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคให้คงไว้ในสังคมไทยสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักวิชาการซึ่งมีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีหรือการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานในพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การศึกษาสภาพของบริบทที่เกี่ยวข้องกับขบวนพยุหยาตราชลมารค

ตัวแปรตาม ได้แก่ ดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย และบทความทางวิชาการ

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นคำถามปลายเปิดมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี การวิจัยและการวัดประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ .80 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แล้วนำมาปรับปรุงการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสม

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักวิชาการ ซึ่งมีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีหรือการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานในพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค จำนวน 5 คน

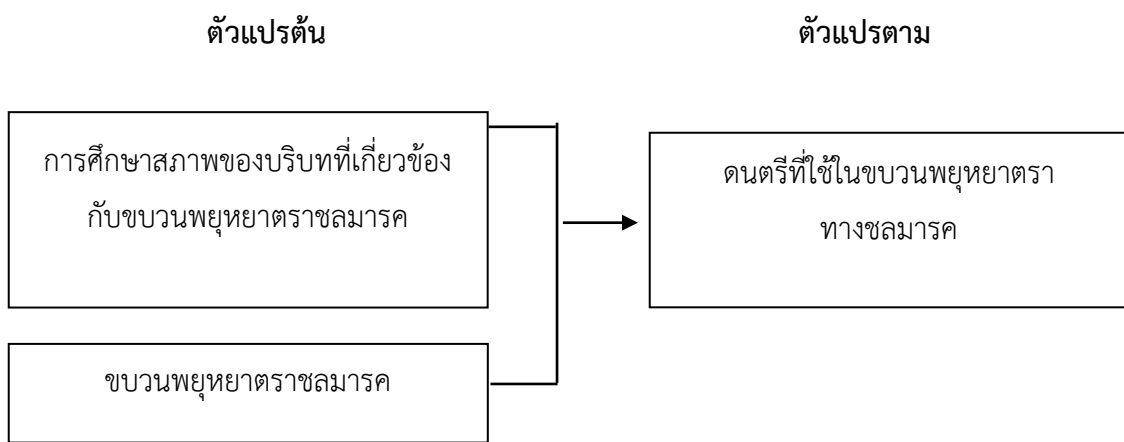
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือถึงนักวิชาการจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นนักวิชาการมีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีหรือการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานในพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เพื่อแจ้งวันเวลาดำเนินการให้สัมภาษณ์ข้อมูล

4.2 สัมภาษณ์นักวิชาการจำนวน 5 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้าแล้ว

4.3 สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

ดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ดนตรีที่ใช้เป็นสัญญาณในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

1.1 กรับพวง เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ให้สัญญาณเพียงในเรือพระที่นั่งเท่านั้น เนื่องจากในเรือพระที่นั่งจะไม่มีการใช้เสียงในการสั่งการฝีพาย จึงใช้กรับพวงตีบอกสัญญาณก่อนจะออกเรือเพื่อสั่งการให้ฝีพาย เช่น การถวายเป็นบังคม ให้ตรง ให้พัก เก็บพาย เอาพายออก หลังจากเรือออกแล้วจึงส่งหน้าที่การให้สัญญาณแก่สัญญาณพู่หางนงยูง ที่อยู่ด้านหัวเรือ กรับพวงในเรือพระที่นั่งปกติทำมาจากไม้เนื้อแข็งและทองเหลืองธรรมดา หากเรือลำใดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินประทับในเรือลำนั้นก็ใช้กรับพวงที่ทำจากงาช้างและทองเหลืองแทนซึ่งถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติมา แต่สมัยก่อนพนักงานกรับพวงจะให้สัญญาณอยู่บริเวณหัวเรือของเรือพระที่นั่ง

1.2 เส้า คือ กระบอกไม้ไผ่ (ไม้พลอง) ตรงยาวประมาณ 5 เมตร ประดับฟู่ ใช้สำหรับกระทุ้งลงไป ที่ม้านั่งขนาดเล็กที่ทำจากไม้เนื้อหนา โดยปกติจะอยู่ในเพื่อเป็นอังวะสำหรับการเห่ และหายเรือ เนื่องจากใน สมัยก่อนไม่มีเครื่องขยายเสียงให้กระบวนเรือไม่ได้ยินเสียงแหเรือ จะได้ยินเพียงแคในลำเรือพระที่นั่งหรือลำ ไกล่เคียงเท่านั้น จึงต้องอาศัยการกระทุ้งเส้าในการให้สัญญาณเพื่อให้ฝีพาย พายได้อย่างพร้อมเพรียง ปัจจุบัน แม้มีเครื่องขยายเสียงก็ยังคงกระทุ้งเส้าเป็นจังหวะอยู่ สำหรับการกระทุ้งเส้าจะทำในเรือทหารคุ้มกัน (เรือตั้ง) และเรือรูปสัตว์เท่านั้น โดยจะอยู่ในเรือรูปสัตว์ 8 ลำ และอยู่ในเรือทหารคุ้มกัน 22 ลำ คนกระทุ้งเส้าจะกระทุ้ง บริเวณ กลางลำเรือหน้าและหลังบัลลังก์

1.3 แตรฝรั่ง หรือแตรเดี่ยว เป็นแตรใช้เป่าเป็นสัญญาณในเรือรูปสัตว์ และ เรือทหารคุ้มกัน (เรือตั้ง) ทุกลำลำละ 1 นาย แต่ในเรือแดงโม ซึ่งเป็นเรือส่งสัญญาณจะมี 2 นาย ก่อนเรือจะออก เพลงที่จะเป่าเป็น สัญญาณมี 3 เพลง คือ เพลงค่านับ ใช้เพื่อทำความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพลงเดินหน้า เพื่อเป็น สัญญาณให้เรือเดินหน้า และเพลงเลิกขบวน เมื่อสิ้นสุดขบวนพยุหยาตราชลมารค โดยเรือแดงโมซึ่งเป็นเรือส่ง สัญญาณตรงกลางกระบวน จะเป็นเรือเริ่มต้นเป่าก่อน จากนั้นเรือใกล้เคียงจะค่อย ๆ เป่าตามเป็นลักษณะของ การกระจายเป็นรัศมีรอบทิศทางเหมือนโยนหินลงน้ำแล้วเกิดเป็นรัศมีบนผิวน้ำ

2. ดนตรีพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

ดนตรีพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคประกอบด้วย

1. วงเครื่องประโคมแตรสังข์มโหระทึก ปกติจะใช้เมื่อเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ พระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราประกอบด้วยเครื่องดนตรีต่าง ๆ แต่ดนตรีในพระราชพิธีวงเครื่อง ประโคมในกระบวนพยุหยาตราชลมารคนั้นจะเป็นการรวมวงชนิดพิเศษคือ รวมมโหระทึกและกลองชนะเข้าไว้ ด้วยกัน ดนตรีที่ใช้ประกอบในกระบวนพยุหยาตราชลมารคนั้นจะใช้วงกลองแขกปี่ชวา ซึ่งประกอบด้วย กลองแขก 1 คู่ ปี่ชวา 1 เล้า และโหม่ง (บางครั้งจะใช้ฉิ่งบรรเลงแทนโหม่ง) บรรเลงอยู่ในเรือรบหลวง 2 ลำ คือ เรือกลองนอกและเรือกลองใน โดยในขณะที่ขบวนพยุหยาตราเคลื่อนมาในลำน้ำ วงกลองแขกปี่ชวาก็จะ บรรเลงสระระหม่าตลอดทางทั้ง 2 ลำ จนถึงท่าที่เรือพระที่นั่งจะเข้าเทียบท่าวงจึงจะเปลี่ยนไปบรรเลงเพลง แปลง และจะบรรเลงไปจนกว่าเรือจะเข้าเทียบท่าสนิท

2. วงกลองแขกปี่ชวา วงกลองแขกปี่ชวาจะประกอบด้วย กลองแขก 1 คู่ ปี่ชวา 1 เล้า และโหม่ง 1 ใบ บรรเลงอยู่ในเรือรบหลวง 2 ลำ คือ เรือกลองนอกและเรือกลองใน โดยในขณะที่ขบวนพยุหยาตรา เคลื่อนมาในลำน้ำวงกลองแขกปี่ชวาก็จะบรรเลงสระระหม่าตลอดทางทั้ง 2 ลำ จนถึงท่าที่เรือพระที่นั่งจะเข้า เทียบท่าวงจึงจะเปลี่ยนไปบรรเลงเพลงแปลง และจะบรรเลงไปจนกว่าเรือจะเข้าเทียบท่า

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคพบว่า ดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคจะเป็นเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศอย่างหนึ่งของพระมหากษัตริย์ ใช้เชิดชูพระเกียรติยศตลอดทั้งเป็นเครื่องเสริมสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับพระราชพิธีนั้น ๆ บ่งบอกถึงพระราชฐานะ พระราชอำนาจ และแสดงถึงพระบรมเดชานุภาพอันเกรียงไกรของพระมหากษัตริย์ โดยดนตรีที่ใช้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ดนตรีที่ใช้เป็นสัญญาณในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่ กรับพวง ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ให้สัญญาณเพียงในเรือพระที่นั่งเท่านั้น เนื่องจากในเรือพระที่นั่งจะไม่มีการใช้เสียงในการสั่งการฝีพาย จึงใช้กรับพวงตีบอกสัญญาณก่อนจะออกเรือเพื่อสั่งการให้ฝีพาย นอกจากนี้ยังมีเส้าเป็นกระบอกไม้ไผ่ ใช้สำหรับกระทุ้งลงไปที่มีน้ำขนาดเล็กที่ทำจากไม้เนื้อหนา และแตรฝรั่ง เป็นแตรใช้เป่าเป็นสัญญาณในเรือรูปสัตว์ และเรือทหารคุ่มกันทุกลำ 2) ดนตรีพระราชพิธีในขบวน พยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่ วงเครื่องประโคมแตรสังข์ มโหระทึกโดยใช้เมื่อเวลาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกขุนนาง หรือวงประโคมแตรสังข์กลองชนะใช้เมื่อเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราประกอบด้วยเครื่องดนตรีต่าง ๆ แต่ดนตรีในพระราชพิธีวงเครื่องประโคมในกระบวนพยุหยาตราชลมารคนั้นและวงกลองแขกปีชวาจะประกอบด้วย กลองแขก 1 คู่ ปีชวา 1 เล้า และโหม่ง 1 ใบ บรรเลงอยู่ในเรือรบหลวง 2 ลำ คือ เรือกลองนอกและเรือกลองใน ซึ่งดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรยุทธ ตุ่มฉาย (2549) ได้สรุปไว้ว่าดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคแบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) ดนตรีที่ใช้เป็นสัญญาณในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค 2) ดนตรีพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค โดยดนตรีประกอบด้วยกรับพวง เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ให้สัญญาณเพียงในเรือพระที่นั่งเท่านั้น เนื่องจากในเรือพระที่นั่งจะไม่มีการใช้เสียงในการสั่งการฝีพายจึงใช้กรับพวงตีบอกสัญญาณ ก่อนจะออกเรือเพื่อสั่งการให้ฝีพาย เช่น การถวายบังคม ให้ตรง ให้พัก เก็บพาย เอาพายออก หลังจากเรือออกแล้วจึงให้สัญญาณแก่สัญญาณพู่หางนงยูงที่อยู่ด้านหัวเรือ กรับพวงในเรือพระที่นั่งปกติจะทำจากไม้เนื้อแข็งและทองเหลืองธรรมดา หากเรือลำใด ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินประทับในเรือลำนั้นก็จะใช้กรับพวงที่ทำจากงาช้างและทองเหลืองแทน ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติมาแต่สมัยก่อน พนักงานกรับพวงหรือคนกรับพวง จะให้สัญญาณอยู่บริเวณหัวเรือของเรือพระที่นั่ง เส้า คือ กระบอกไม้ไผ่ (ไม้พลอง) ประมาณ 5 เมตร ประดับพู่ ใช้สำหรับกระทุ้งลงไปที่มีน้ำขนาดเล็กที่ทำจากไม้เนื้อหนา โดยปกติจะอยู่ในเพื่อเป็นจิงหวะสำหรับการเห่ และพายเรือ เนื่องจากในสมัยก่อนไม่มีเครื่องขยายเสียงให้กระบวนเรือไม่ได้ยินเสียงเห่เรือ จะได้ยินเพียงแคในลำเรือพระที่นั่งหรือลำใกล้เคียงเท่านั้น จึงต้องอาศัยการกระทุ้งเส้าในการให้สัญญาณเพื่อให้ฝีพายพายได้อย่างพร้อมเพรียง นอกจากนี้ยังมีวงเครื่องประโคมแตรสังข์ มโหระทึกหรือวงประโคมแตรสังข์กลองชนะก็จะใช้เมื่อเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราประกอบด้วยเครื่องดนตรีต่าง ๆ แต่ดนตรีในพระราชพิธีวงเครื่องประโคมในกระบวนพยุหยาตราชลมารคนั้น

จะเป็นการรวมวงชนิดพิเศษคือ รวมมโหระทึกและกลองชนะเข้าไว้ด้วยกัน และจะมีวงกลองแขกปี่ชวาซึ่งประกอบด้วย กลองแขก 1 คู่ ปี่ชวา 1 เล้า นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับงานวิจัยของนพพล ไชยสน (2565) ได้กล่าวไว้ว่าดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคจะเป็นเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศอย่างหนึ่งของพระมหากษัตริย์ ใช้ เชิดชูพระเกียรติยศ ตลอดทั้งเป็นเครื่องเสริมสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับพระราชพิธีนั้น ๆ บ่งบอกถึงพระราชฐานะพระราชอำนาจ และแสดงถึงพระบรมเดชานุภาพอันเกรียงไกรของพระมหากษัตริย์

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเรื่อง การศึกษาดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค สามารถสรุปองค์ความรู้ที่สำคัญดังนี้

1. ดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ดนตรีที่ใช้เป็นสัญญาณในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่ กรับพวง เส้า แตรฝรั่ง 2) ดนตรีพระราชพิธีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่ วงเครื่องประโคมแตรสังข์มโหระทึก และวงกลองแขกปี่ชวา

2. การประโคมดนตรีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคมีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนานและพลพายเกิดความฮึกเหิม และเป็นเครื่องประกอบพระอิสริยยศก็อย่างหนึ่งของพระมหากษัตริย์เพื่อเชิดชูพระเกียรติยศ พระราชอำนาจ และแสดงถึงพระบรมเดชานุภาพอันเกรียงไกรของพระมหากษัตริย์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย ควรมีการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ก่อนที่จะนำความรู้หรือข้อมูลในเรื่องดังกล่าวไปเผยแพร่สู่สาธารณะ

1.2 การนำความรู้เกี่ยวกับดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคไปเผยแพร่สู่สาธารณะควรมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และถูกต้องตามหลักวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบดนตรีที่ใช้ในขบวนพยุหยาตราทางชลมารคในสมัยต่าง ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบที่ใช้ในการสืบทอดดนตรีโบราณราชประเพณีในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก. (2567). พระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา : <http://phralan.in.th/Coronation/downloaddetail.php>.
- ธีรยุทธ ตุ่มฉาย. (2549). *การเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค*. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2567). *กระบวนพยุหยาตราทางชลมารค*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://stang.sc.mahidol.ac.th/stangmuseum/pdf/RoyalBarges>.
- นพพล ไชยสน และ ธีรยุทธ ตุ่มฉาย. (2565). ดนตรีในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 16 (4), 255-269.
- อิทธิพล เพ็ชรงาม และคณะ. (2562). *ขบวนพยุหยาตราทางชลมารค*. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- อัศนีย์ เปลียนศรี. (2558). ดนตรีในพระราชพิธีสมัญรัตนโกสินทร์. *ศิลปกรรมสาร*. (10) 1, 193-214.